

TÜRKİYE ESNAF ve SANATKARLARI KONFEDERASYONU

Aylık Elektronik Haber Bülteni — Yıl : 1 Sayı : 3 — Temmuz 2008

ESNAFIMIZ İLGİ VE DESTEK BEKLİYOR...

Asya'da büyümelerini hayranlıkla izlediğimiz ülkeler, milli gelirlerinin yüzde 35'ini tasarrufa ayırıyor. Bizim Türk halkı olarak tasarruf oranımız ise yüzde 17'dir. Bu demektir ki halkımız, ürettiği milli gelirin yüzde 83'ünü tüketiyor. Oysa, ülkemizin yıllık yüzde 7 oranında bir büyüme hızına ulaşabilmesi için milli gelirin en az yüzde 30'u kadar her yıl yatırım yapılması gerekiyor.

Bu olumsuz tabloya karşın, esnafımızın yatırım yapması maalesef teşvik edilmiyor. Teşvik mevzuatındaki ayrımcılık, yatırımlarda haksız rekabet yaratıyor. Böyle olunca da girişimciliğin fidanlığı sayılan esnaf ve sanatkarlar giderek zemin kaybediyor. Bu ilgisizlik devam ederse zamanla girişimciliğin ana zemini de kuruyacak. Bugün, uluslararası piyasalarda başarıyla rekabet edebilen ünlü sanayicilerimizin çok büyük bir bölümü iş hayatına, küçük işletmelerini kurarak başlamışlar, daha sonra gelişerek bugünkü büyüklüklerine ulaşmışlardır. Ünlü sanayicilerimizin önemli bir bölümü, dün esnaf veya sanatkarlardı.

Başlangıçtaki küçük işletme formundan başarılı bir ticari yaşamla büyük işletmeye geçiş yapan meslektaşlarımız, bugün ülkemizi yurt dışında temsil eden ulusal onurlarımızdır. Bu girişimcilik ruhunun yaşatılması ve geliştirilmesi, devletin küçük işletmelere dönük politikalarını gözden geçirmeleriyle mümkündür. Ülkemizin sürdürülebilir bir büyüme rakamına ulaşabilmesi, girişimciliğin fidanlığının sürekli yeşil kalmasıyla mümkündür. Bugün, girişimciliğin fidanlığının giderek kurumasına duyarsız kalanlar, yarın çok daha büyük ekonomik sorunlarla karşı karşıya kalacaklardır. Dileğimiz, ülkemiz ekonomisinin daha fazla zemin ve zaman kaybına neden olunmaması için hükümetlerin esnaf-sanatkar işletmelerine gereken önem ve desteği vermesidir.

Saygı ve sevgilerimle ...

Bendeve PALANDÖKEN
TESK Genel Başkanı

İçindekiler

Kısa haberler	2
Ekonomide politika çıkmazı	8
Herşey dahil sistem gerçekten 5 yıldızlı mı ?	9
Esnaf ve sanatkarlar açısından kooperatifçiliğin önemi ve geliştirilmesi	10
Beceri odaklı eğitim: çıraklık eğitim sistemi	11
Bir kitap önerisi	12

Çağlayan ile Palandöken, Adıyaman ve Şanlıurfa Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliklerinin Yeni Hizmet Binalarının Açılışlarını Yaptılar.

Adıyaman ve Şanlıurfa Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliklerini yeni hizmet binalarının açılış törenine katılan Sanayi ve Ticaret Bakanı ile TESK Genel Başkanı şehir girişlerinde yaklaşık 500 araçlık bir konvoy tarafından karşılandılar. Bakan Çağlayan ve TESK Genel Başkanı Palandöken açılışlarda ve güzergah boyunca Esnafın yoğun ilgisini karşılaştılar.

Esnafa seslenen Sanayi ve Ticaret Bakanı Zaffer Çağlayan siyasi istikrarın ekonomi açısından çok önemli olduğuna dikkat çekerek, "Eğer Türkiye'de siyasi istikrarsızlık varsa, yaşatılıyorsa bundan ilk önce esnaf etkilenir. 2007 yılında bir takım dedikodular nedeniyle piyasalar bu durumdan etkilendi. İnsanlar tüketimini, alımını ve satımını kesti. Para piyasalardan çekildiği zaman ilk darbe esnaf ve sanatkarlara vuruluyor. Para damardaki kan gibidir. Para piyasalardan çekildiği zaman ilk darbeyi esnaf ve sanatkarlar yer" şeklinde konuştu.

Adıyaman ESOB Açılış Töreni

Şanlıurfa ESOB Açılış Töreni

Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliklerinde de açıklamalarda bulunan TESK Genel Başkanı Bendevi Palandöken "Ülkemizin birçok sorunu var, ülkede çeşitli sıkıntılar var. Ekonomik, siyasi sıkıntıların çözülmesi demek esnafın işlerinin açılması demek. Vatandaşın alım gücünün yükselmesi gereklidir. Dünya petrolünün elimizde bulunduruyoruz.

Akaryakıttaki vergiyi azaltın, enflasyon düşsün. Merkez Bankası dövizin yükselmesini engelliyor. Benzin, rafineri çıkış fiyatının yüzde 219 fazlasına satılıyor. Akaryakıttan alınan vergiler 30 milyar YTL. Yakıt pahalı olunca lokomotif olarak bütün ürünlere yansıyor. Bunun da bedelini maalesef halk ödüyor" dedi.

Açılan Kapanan İşyeri İstatistikleri

Yılın ilk 6 aylık döneminde açılan kapanan işyeri sayısının geçen yılın aynı dönemi ile karşılaştırılması:

	2007 (6 Ay)	2008 (6 Ay)	Değişim
Açılan İşyeri Sayısı	100.043	96.242	% - 3,79
Kapanan İşyeri Sayısı	71.284	60.334	% - 15,36

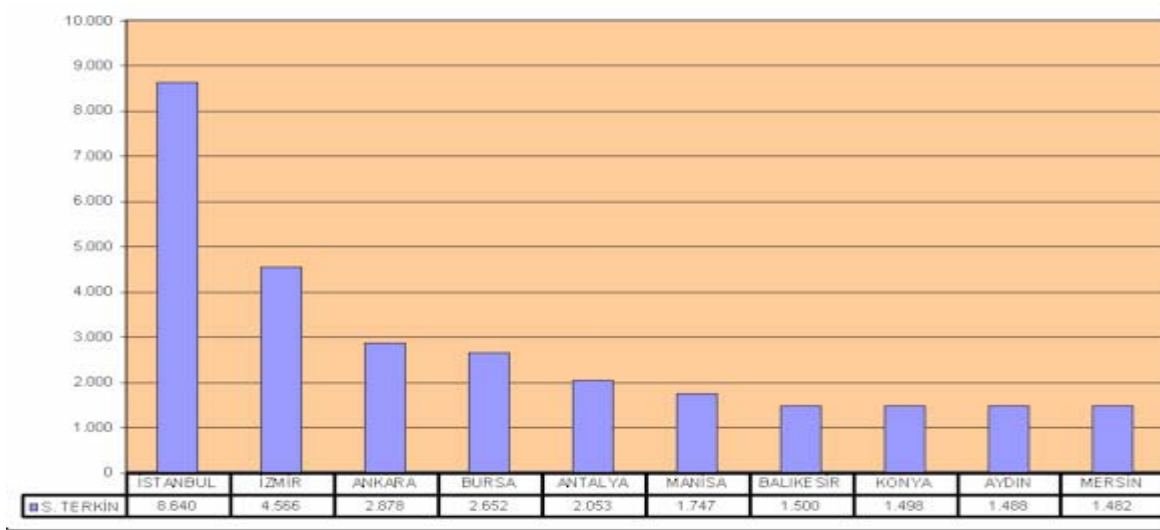
Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Sicil Gazetesi verilerine göre, 2008 yılının ilk 6 ayında açılan işyeri sayısında, 2007 yılının aynı dönemine göre %3,79'lık, kapanan işyeri sayısında ise %15,36'luk bir azalma olmuştur.

2008 Haziran ayında açılan kapanan işyeri sayısının geçen yılın aynı ayı ile karşılaştırılması

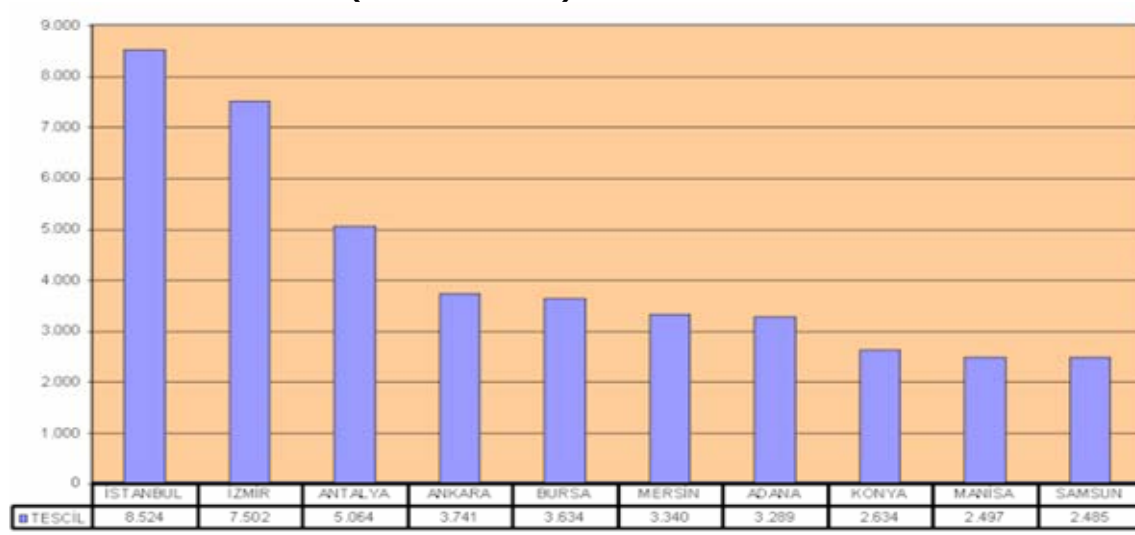
	2007 (Haziran)	2008 (Haziran)	Değişim
Açılan İşyeri Sayısı	12.075	12.543	% 3,87
Kapanan İşyeri Sayısı	9.564	9.598	% 0,35

2008 yılı Haziran ayında, 2007 yılı Haziran ayına göre açılan işyeri sayısında %3,87'lik, kapanan işyeri sayısında ise %0,35'lik bir artış gerçekleşmiştir.

2008 (Ocak - Haziran) SİCİL TERKİNDE İLK 10 İL

2008 (Ocak - Haziran) SİCİL TESCİLDE İLK 10 İL

Kadın Girişimciliğinin Desteklenmesi Projesi'ni yürüten 24 ilin ESOB Başkanı

TESK Genel Başkanı Bendevi Palandöken'in başkanlığında oluşturulan bir heyetle Hollanda ve İsveç'teki iyi uygulamaları yerinde incelediler.

Mustafa BEKTAS

"Kadın Girişimciliğinin Desteklenmesi Projesi" Proje Direktörü
mbektas@tesk.org.tr

27 Temmuz 2007 tarihinde 25 ESOB Merkezinde uygulamaya konulan "Kadın girişimciliğinin Desteklenmesi Projesi" TESK bünyesinde oluşturulan Proje Koordinasyon Birimince Teknik Yardım Ekibi ile birlikte başarıyla yürütülmektedir.

İhale Şartnamesine göre yapılması gerekli proje faaliyetleri bir bir uygulamaya konulmaktadır. Bu konuda yurt dışındaki iyi uygulamaların görülmesi proje bileşeninden birisidir. Bu amaçla projeyi yürütmekte olan 24 ilin ESOB Başkanları 2 Grup halinde yurtdışına çalışma ziyaretine gitmişlerdir. Birinci grup 5-10 Mayıs 2008 tarihlerinde İtalya'ya gitmiş Venedik Prodüktivite merkezi, Vicenza Esnaf Odası Kadın girişimciliğinin Destekleme Merkezi, Venedik Bölgesi ticaret odası, İtalya Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu ve Kadın Destek Vakfına ziyaretlerde bulunmuşlar, iyi uygulamaları yerinde izlemişler ve bilgi edinmişlerdir.

İkinci çalışma ziyareti ise 9-13 Haziran 2008 tarihlerinde TESK Genel Başkanı Bendevi Palandöken'in Başkanlığında oluşturulan bir heyetle Hollanda ve İsveç'e düzenlenmiştir. Hollanda Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler Birliği ziyaret edilerek Birliğin yapısı ve çalışma alanları hakkında bilgi alınmıştır. Projenin teknik yardımını sağlayan konsorsiyum lideri ECORYS firmasının Rotterdam'daki merkezi ziyaret edilmiş, heyeti ECORYS Yönetim Kurulu Başkanı Max Van der Seelen sıcak karşılamış, kuruluşları ve özellikle dünyadaki proje uygulamaları ile ilgili bilgiler vermiştir.

Daha sonraki günlerde İsveç'e geçilmiş Eskilstuna Belediyesi ziyaret edilmiştir. Eskilstuna İdari Heyeti üyesi ve Kadın Girişimciler Referans Grubu başkanı Kristina Eriksson çalışma yöntemleri ve 12 yıllık deneyimlerinden çıkan sonuçlar konulu bir sunum yapmıştır.

FöretagSam Sörmland Bölgesel Kaynak Merkezi, kadın girişimciliğini destekleme kuruluşu ziyaret edilmiş ve kadın girişimciliğini destekleme araçları, yöntemleri, mikro krediler, bölgesel yapılanmalar ve politikalar hakkında bilgi alınmıştır. Gezinin son gününde gerçekleştirilen Eskilstuna Tekno Park Ziyaretinde ise kurum hakkında bilgi alınarak, girişimciler, diğer kuruluşlar ve üniversitelerle yürütülen işbirliği konuları görüşülmüştür. Stockholm'de İsveç Esnaf ve Sanatkarlar Kuruluşu Företagarna Riksorganisation'da yapılan toplantıda ise İsveç kuruluşunun yürütmekte olduğu faaliyetler ve projeler hakkında detaylı bilgi alınarak görüş alışverişinde bulunulmuştur.

Nüfusumuzun yarısının kadın olduğu, buna karşılık işgücü istatistiklerine göre nüfusa oranla çok daha az kadın girişimcinin iş dünyasında yer aldığı görülmektedir. Söz konusu proje ile, kadınların sahip oldukları yaratıcılıklarının ve potansiyel girişimcilik ruhlarının ortaya çıkarılması ile hem sosyokültürel anlamda ülkemiz kadınları gelişecek ve hem de nihai olarak aile ve ülke ekonomisine katkı sağlanacaktır.

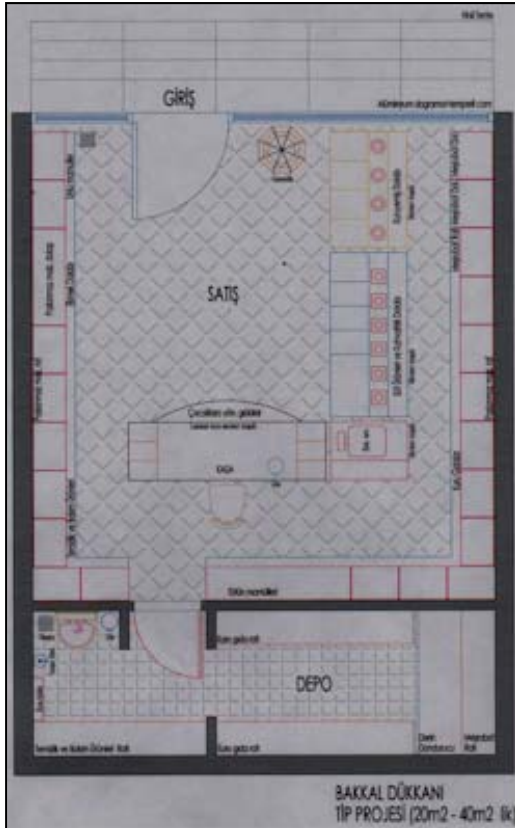
Nüfusumuzun yarısının kadın olduğu, buna karşılık işgücü istatistiklerine göre nüfusa oranla çok daha az kadın girişimcinin iş dünyasında yer aldığı görülmektedir.

TESK Esnaf ve Sanatkar İşyerleri İçin İşyeri Tip Proje Örnekleri belirledi

Yeni işyeri açmak ya da işyerini yeniden dekore etmek isteyen esnaf ve sanatkarlara yardımcı olunması ve fikir vermesi amacıyla, bakkal, kasap ve manav işyerleri için işyeri tip proje örnekleri hazırlandı.

TESK Genel Başkanı Bendevi Palandöken yaptığı açıklamada "Esnaf ve sanatkarlar işyerlerinin; çeşitli kriterler dikkate alınarak asgari bir takım standartları sağlaması halinde hem müşteriler, hem işyeri sahipleri hem de çalışanlar açısından önemli yararlar sağlayacağını" belirtti.

Palandöken bu doğrultuda yapılan ilk çalışmalar sonucunda bakkal, kasap ve manav işyerleri için hazırlanan İşyeri Tip Proje Örneklerinin daha sonra gelen talep ve öneriler doğrultusunda artırılacağını sözlerine ekledi. Söz konusu Proje örnekleri TESK web sitesinde yayınlanıyor.

"Esnaf-Sanatkar İşletmelerine İş Sağlığı ve Güvenliği Bilinci Kazandırılması" Projesi Avrupa Birliği tarafından desteklenmeye değer bulundu

Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu tarafından hazırlanan, esnaf ve sanatkarların iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesini amaçlayan "Esnaf-Sanatkar İşletmelerine İş Sağlığı ve Güvenliği Bilinci Kazandırılması" Projesinin Avrupa Birliği tarafından desteklenmeye değer bulunduğunu belirten TESK Genel Başkanı Bendevi Palandöken, "Temmuz 2008'den itibaren uygulamaya konulan Proje ile esnaf ve sanatkarların iş sağlığı ve güvenliği alanında bilgilendirilmesini amaçlayan bir dizi faaliyet gerçekleştireceklerini söyledi.

Esnaf ve Sanatkarların, Belediyelerin haksız rekabetinden korunması için tedbir alındı

İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü tarafından Valiliklere gönderilen 2008/31 sayılı genelge ile; mahalli idarelerin kendilerine kanunla verilen görev ve hizmet alanlarında sermaye şirketi kurabileceği, ancak görev ve hizmet alanları ile ilgili olmayan ithalat, ihracat, market, pazarlama, muhtelif malzeme üretimi ve benzeri ticari konularda faaliyette bulunmak amacıyla şirket kuramayacakları bildirildi.

Söz konusu genelgede; mahalli idarelerin genel kural olarak serbest piyasada üretilen mal ve hizmet alanlarında faaliyette bulunmak üzere şirket kurması, kurulanlara ortak olması ya da kurulmuş olanları bedelsiz devir almasının mümkün olmadığı özellikle vurgulandı. Böylelikle esnaf ve sanatkarların, belediyelerin haksız rekabetinden korunmasına bir nebze de olsa katkı sağlanmış oldu.

İstanbul ve İzmir'de sigara satışı yapan tekel bayileri, yasağa rağmen satışlarda azalma olmadığını söyledi

Sigara satışı yapan tekel bayileri, sigara yasağının ardından satışlarda beklenen düşüşün yaşanmadığını söyledi. 19 Mayıs tarihinde yürürlüğe giren kapalı alanlarda sigara içme yasağı, sigara satışlarında beklenen etkiyi göstermedi. Beyoğlu'nda tekel bayiliği yapan Fazlı Yaman, sigara yasağı ile birlikte satışların düşeceğini umduğunu belirterek, "Ancak böyle bir şey olmadı. Sigara satışlarımız 20 gün önce ne ise şimdi de o" dedi. Bir başka tekel bayii Turan Gonçe de sigara yasağı ile ilgili daha ciddi önlemlerin alınması gerektiğini ifade etti. İstiklal Caddesi'nde büfe işleten Faik Kahraman da yasaklanan şeylerin insanlara cazip geldiğini ifade ederek, bu nedenle bir çok insanın daha çok sigara içtiğini savundu.

İzmir'in Çankaya semtinde 10 yıldır büfe işleten Sadettin Karabak, yasakların daha da ilgi çektiğini söyleyerek, "Sigara yasağından sonra artış var, düşüş yok. Bizim insanımız yasakları dinlemiyor, yine içiyor. Yasak olması önemli değil, içen yine içiyor" dedi. Kahramanlar semtinde 5 yıldır market işleten Atıl Alpay Hayat da sigara içenlerin yasaktan dolayı değil zamlardan dolayı içmediğini söylediğini söylerken, market görevlisi Filiz Çelik de "Sigara satışında düşüş yok, artış var. Yasak olduğu için daha çok satış oluyor" dedi.

Ankara'da ise kapalı mekanlarda 19 Mayıs tarihinden itibaren getirilen sigara içme yasağı, sigara satışlarını düşürdü. Başkentte, sigara satan market ve büfeciler, yasağın gelmesiyle birlikte satışlarda yüzde 20-30 oranında bir azalma yaşandığını söyledi. Bir kısım esnaf bunun nedeni olarak sigara yasağının gelmesiyle birlikte vatandaşların bir kısmının sigarayı bırakmalarına bağlarken bir kısım ise memur kenti olan Ankara'da yasağın kamu alanlarında sıkı uygulanması nedeniyle sigara içen sayısının azalmasından kaynakladığını düşünüyor.

Ticari taksilerde kredi kartı dönemi

Günümüzde alışveriş dünyasının vazgeçilmezi haline gelen kredi kartları, artık ticari taksilerde de kullanılıyor

Özellikle yanında nakit bulundurmamayan müşteriler için düşünülen kredi kartıyla ödeme kolaylığının, taksici gasplarını da önleyeceği düşünülüyor. Müşterilerin taksimetrenin belirlediği ücreti taksite böldürme imkânı da sunuluyor. Üstelik yabancı turistler kendi ülkelerinde kullandığı kredi kartıyla ödeme yapabiliyor. Böylece aracına turist alan taksici, döviz kurlarıyla uğraşmıyor. İzmir'de faal olarak çalışan 2 bin 824 ticari taksiden yaklaşık 300'ü kredi kartıyla ödemeyi kabul ediyor. Yakın zamanda ticari taksilerin tümünün kredi kartı sistemine geçeceği tahmin ediliyor.

Kadın Girişimciliğini Destekleme Projesi Meyvelerini Veriyor

Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu (TESK) tarafından yürütülen Avrupa Birliği'nin finanse ettiği Kadın Girişimciliğini Destekleme Projesi ilk meyvesini verdi. Antalya'nın da aralarında bulunduğu Türkiye'de 25 ilde uygulanan projeye katılan Nevin Dikmen, kendi işyerini açtı. Kadın Girişimciliğini Destekleme Projesi kapsamında ilk gurup eğitimlere katılan Nevin Dikmen sahibi olduğu Köpük Çamaşır Evi'nin açılışında proje çerçevesinde aldığı eğitimlerin işyerini açmada büyük katkısı olduğunu belirterek "Orada edindiğim bilgilerle, bugün bu işyerini açıyorum. Günde 300 kilogram çamaşır yıkama kapasitemiz var. Bölge halkına ve işyerlerine hizmet vereceğiz. Ticaretteki ilk deneyimim ve başarılı olacağıma inanıyorum." diye konuştu.

Esnaftan vatandaşa serin su

Kayseri'de, birçok esnaf sıcak yaz günlerinde vatandaşlar için işyerlerinin önüne su soğutucu makineler kurarak hizmet veriyor.

Yaz mevsiminin gelmesiyle birlikte birçok esnaf, dükkanlarının önüne su soğutma makineleri koydu. 6 yıldan beri yaz mevsiminde işyerinin önüne su soğutucu makine bıraktığını belirten esnaf Yüksel Özdemir, yaptığı bu çalışmanın vatandaşlar tarafından olumlu karşılandığını söyledi. Özdemir, "Yaz aylarında vatandaşa bir hizmetim olması için işyerimin önüne su soğutucu makine koydum. Vatandaşların bu hizmetten memnun olması, bazı esnaf arkadaşlarımda bu uygulamaya geçmesini sağladı" dedi.

Bu berber, 47 yıldır teknolojiye meydan okuyor

Malatya'da 1961 yılından bu yana berberlik mesleğini yapan Mehmet Elmas adlı esnaf, teknolojiye meydan okuyor. Milli Egemenlik Caddesi Aşıklar Sokak'ta çıraklıktan başlayarak ustalığa kadar mesleğin içerisinde olduğunu belirten Elmas, "1961 Yılından beri benim en klasik kullandığım makineler hep el makineleridir. Çok kullanışlı, çok özverili, çok da romantiktir el makineleri. Sanatını yapan kişi içinde her zaman ayrıcalıklı olmuştur. Elektrikli makineler ise özellikle ense tıraşı olmak üzere, sağlıklı tıraş yapmıyor. Ayrıca, elektrikli makinelerin, elektrik kullanımında sarfiyatı fazla oluyor. Ben o nedenle el makinesini tercih ediyorum" dedi.

Mehmet Elmas'ın berber dükkanına gelen müşteriler ise, el makinesiyle yapılan tıraş daha çok beğendiklerini söylediler.

İş yeri önündeki boş orta refüjü yeşillendirmek için çim tohumu ekti

Hakkari'de bir esnaf iş yerinin önünde bulunan ve yeni yapılan orta refüje kendi imkanlarıyla çim tohumu ekerek örnek bir davranış sergiledi. Bir hafta önce

Hakkari belediyesi tarafından çevre ve orta refüj düzenlenmesi yapılan İstiklal Caddesi üzerinde iş yeri bulunan Ayhan Ümit, çalışmalarına destek verdi. İş yerinin önünde geçmekte olan caddenin ortasında bulunan orta refüjün boş olduğunu, buranın temiz ve yeşil bir görünüm kazanması için çim tohumu ektiğini ifade eden Ümit "Orta refüjün güzel bir görünüme kavuşması için kendi imkanlarımla çim tohumu ektim. Bu çimlerin ve dikeceğim fidanların korunup sulanması konusunda da elimden geleni yapacağım. Bütün esnaf arkadaşlarımdan isteğim güzel ve yeşil bir çevre için buldukları caddelerin yeşillendirilmesidir dedi.

Şanlıurfa'da havaların ısınması nedeniyle müşteri potansiyeli azalan esnaflar, ilginç yöntemlere başvuruyor.

Şanlıurfa'da bakırdan işlenen hediye eşya satan 5 esnaf, 2 bin YTL'ye mal ettikleri püskürme sulama sistemi ile dükkan önüne gelen vatandaşlara su serpererek, sıcaklardan dolayı azalan müşteri potansiyelini yükseltmeye çalışıyor.

5 esnaf, iş yerlerinin taban kısmına yerleştirdikleri sistem ile alışverişe gelen müşterileri, hafif bir şekilde ıslatılarak serinlenmelerini sağlıyor. Yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çeken bakırdan yapılan hediye eşyalarının satışında, hazırlanan sistem sayesinde yüzde 50 oranında artış meydana geldiği belirtildi.

Ekonomide Politika Çıkmazı

**S.Cüneyt
YEŞİLKAYA**

Vergi Danışmanı

cuneyt@tesk.org.tr

Ekonomideki gelişmeler son yıllarda devletin ekonomi yönetimini, büyüme ve enflasyon arasında bir tercih yapmaya yönlendirdi. Aslında büyüme ile enflasyon birbirleriyle bağlantılı kavramlar. Tüm dünyada ekonominin büyüebilmesi için bir miktar (ki bu yüzde 2-3 civarında) enflasyonun olması beklenir. Ancak enflasyonun da çeşitleri var ve bazen enflasyon, büyümeye değil durgunluğa da neden olabiliyor.

Bu yazımızda, son yıllarda Türkiye’de enflasyon ve büyüme hedeflerini tutturmak için uygulanan politikaları irdeleyeceğiz.

2001 krizinin ardından Kemal Derviş’in mimarı olduğu ekonomi politikası, kısa süreli olarak yabancı sermaye girişini özendirecek bir yüksek faiz stratejisine dayalıydı. Bunun nedeni de, krizle beraber ülkeden çok ciddi bir sermaye çıkışının olması ve bunun kısmen telafi edilmesine ihtiyaç duyulmasıydı. Ekonomi teorisinde bu konuda genel kural şudur: Tam sermaye hareketliliğinin gerçekleşebildiği ekonomilerde, herhangi bir ülkedeki faiz oranları, dünya genelindeki faiz oranlarından yüksekse, bu ülkeye, diğer ülkelere sürekli bir sermaye girişi olur. Sermaye girişi de, o ülkenin para biriminin değer kazanmasını sağlar. Bu teorik bilgiye somut örnek olarak, Amerika Birleşik Devletlerinde faiz oranlarının yüzde 5’lerden yüzde 2’lere düşmesinin, ancak Avrupa’da sabit kalmasının sonucunda, 0,75 seviyesindeki Euro / Dolar paritesi, bugün 1,56 seviyelerine kadar yükselmesini gösterebiliriz. Aynı şekilde Türkiye’de yükselen faiz oranları da 2006 Mayıs-Haziran aylarında 1,75’e kadar çıkan dolar kurunu, 1,16’ya kadar indirmiştir. Peki Türkiye’de döviz kurlarının düşük kalması ve sıcak para girişi neden bu kadar önemseniyor.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi enflasyonun da çeşitleri var. En çok üzerinde durulan talep enflasyonu ve maliyet enflasyonu. Enflasyonun genel tanımı, fiyatlar genel seviyesinin aşırı ve sürekli yükselmesidir. Talep enflasyonu, toplam talebin toplam arzdan fazla olması nedeniyle fiyatların yükselmesi, maliyet enflasyonu ise, toplam girdi maliyetlerinin artması nedeniyle fiyatlar genel seviyesinin yükselmesidir. Dolayısıyla enflasyonla mücadele etmek için fiyat artışlarının nedenini de çok iyi tespit etmek gerekiyor.

Yüksek faiz oranları, tabiri caizse piyasadaki parayı emiyor. Karşılıksız çıkan çek – senetler artıyor. Alacağını tahsil edemeyenler, haliyle borçlarını da ödeyemedikleri için bu durum bir zincirin halkaları gibi esnafa kadar uzanıyor.

Türkiye’de son yıllarda görülen türse, genellikle maliyet enflasyonu. İthalata dayalı bir ekonomide döviz kurları, maliyetleri belirleyen en önemli parametre olduğu için, Merkez Bankası da faiz silahını kullanarak yabancı sermaye girişini sürekli kılmak istiyor ve döviz kurunu da bu şekilde baskı altından tutuyor. Ancak bu yüksek faiz – düşük kur politikasının da bazı önemli sakıncaları vardır.

Birincisi, düşük döviz kuru, ithal ürünlerin fiyatlarının ucuzlamasına ve ihracat ürünlerinin dış ülkelerde pahalılaşmasına neden oluyor ve sonuçta her ne kadar ihracat rekor kırıyor da ithalat da aynı rekor kırıyor ve dış ticaret açığı ile buna paralel olarak cari açık sürekli yükseliyor. Son bir yıllık cari açığın 40 Milyar doları geçmesi, sıcak paranın ülkeyi terk ettiği bir durumda kriz olasılığını artırıyor ve nihayetinde enflasyonun düşmesi için uygulanan politika, tam tersi enflasyonu daha da artıracak bir risk üstleniyor.

İkincisi, yüksek faiz, devletin borçlanma maliyetini önemli ölçüde artırıyor. Dış borcu azalan, ancak iç borcu artan Hazine’nin bu politikası, Merkez Bankasının yüksek faiz – düşük kur politikasıyla çelişiyor ve devletin borçlanma maliyeti artarak bütçe hedeflerini tutturmak giderek daha da zorlaşıyor. Bir diğeri ise; yüksek faiz nedeniyle özel sektörün kredi kullanımı ve dolayısıyla yatırımları azalıyor ve bu da hem büyümenin önünde ciddi bir engel oluşturuyor, hem de işsizliğin artmasına neden oluyor.

Ve tabii esnaf ve sanatkarlara etkisine gelince...

Yüksek faiz oranları, tabiri caizse piyasadaki parayı emiyor. Karşılıksız çıkan çek – senetler artıyor. Alacağını tahsil edemeyenler, haliyle borçlarını da ödeyemedikleri için bu durum bir zincirin halkaları gibi esnafa kadar uzanıyor. Örneğin, alacağını alamadığı için işçisinin maaşını ödeyemeyen tacirin bu durumu, esnaftan alışveriş yapacak olan işçinin de parasızlık nedeniyle tüketimini kısmasına neden oluyor. Peki, Merkez Bankası yetkilileri bu duruma nasıl cevap veriyor dersiniz...

Onlar, cari açık, işsizlik ve benzeri konuların Merkez Bankasının görev tanımı içinde olmadığını söylüyorlar. Sonuç olarak, temel amacı fiyat istikrarını sağlamak ve sürdürmek olan Merkez Bankasının yüksek faiz – düşük kur politikası, bugün yarattığı sorunlar itibarıyla ileride fiyat istikrarını daha da bozacak riskler üstleniyor. Nitekim aylar sonra enflasyonun yeniden çift haneli sayılara çıkması da bunun bir habercisi değil mi...

Herşey dahil sistem gerçekten 5 yıldızlı mı ?

Fuat ELVAN

Uzman Yardımcısı
felvan@tesk.org.tr

Her şey dahil sistem turizmi aslında, turizm pazarlamasında bir yöntem ve gelinen bir noktadır. Sistem ilk olarak başka ülkelerde uygulanmaya başlanırsa bile son yıllarda yatak

kapasiteleri büyük işletmelerin yanında evlerini her şey dahil pansiyona çeviren aileler tarafından kullanılması nedeniyle de Türkiye'ye ait bir sistem olarak düşünülmektedir. Dünya genelinde her şey dahil sisteminin uygulanmaya başladığı ilk yıllarda bir standart bulunmaktaydı. Bugün ise herşey dahil tatil sistemini uygulamakta olan konaklama işletmeleri değişik isimler altında müşterilerine aynı veya farklı hizmet sunmaktadırlar.

Hem müşteriye sunulan hizmetler bakımından hem de bu işle uğraşan otel sahibi, acente, tur operatörü, rehber turist, çarşı esnafı, esnaf ve ticaret odaları, turizm akademisyenlerini, ilgili bakanlıklar, tüketiciyi temsil eden sivil örgütlere kadar her kesimi kapsadığı için "herşey dahil sistemi" ismine yakışır biçimde her kesimi kapsamaktadır.

Bu sisteme geçilmesindeki en büyük etken, turizm açısından bu sistemi kullanan Portekiz, Yunanistan ve İspanya ile rekabet edebilmek için Türkiye'nin bu ülkelerde kullanılan her şey dahil sistemine geçmesinden başka şansının kalmamasıdır. Her şey dahil sisteminin ülkemizle tanıştıran yabancı tur operatörlerinin önerisiyle işletme sahipleri yeni yatırımlara girerek bu sisteme geçmişlerdir. Türk turizmde son yıllarda yaşanan turist artışının en önemli sebeplerinden biri "herşey dahil" tur organizasyonlarının yapılmasıdır.

Ulaşım, yatak kapasitesi, insan kaynakları, tur operatörleri, altyapı sorunları, tanıtım, mağazacılık gibi çeşitli sektörlerde yaşanan olumsuzluklara ilaveten "Herşey Dahil Sistemin Yaygınlaşması" turistik bölgelerde hem esnaf sayısının azalmasına hem de yeni yatırımların daha ziyade 5 yıldızlı otellere ve bu büyük işletmelere hizmet sağlayacak büyük ticarethanelere yönelmesine neden olmuştur. Otel sahipleri bu sisteme geçerek rekabet ortamına kendilerini hazırlarken, otel dışında kalan esnafın rekabette saf dışı kalmasına neden olmaktadır. Bu açıdan baktığımızda belli standartların uygulanması gerekmektedir. Her şey dahil sistem, bir yandan yeni bir pazarlama aracı olarak işletmelerin doluluk oranını yükseltirken diğer yandan da Türk turizm endüstrisi açısından fiyatları daha da düşürmekte ve müşterinin tesis içine kapatılarak çevre ile olan ilişkilerinin kesilmesine neden olmaktadır.

Dış piyasada ucuz tatil cenneti olarak gösterilen Türkiye orta ücretli turistlerin iştahını kabartmakta, ucuz fiyata yüksek hizmet almakta ancak bu yüksek hizmeti veremeyen işletme hizmet kalitesini düşürmekte bu da hem ülke hem işletme hem de turizm sektörünün görünürlülüğüne zarar vermektedir. Ucuz fiyatlara gelen ve harcayacağı parayı daha önceden bilerek kendini garantiye alan turistler otelden dışarı çıkmamaktadır. Turizm sektörü yoluyla geçimini sağlayan yöre esnafı iş yapamaz hale gelmekte, yerel acenta sahibi turunu satamamaktadır. Gelirlerdeki azalış aynı zamanda işsizliğe ve yöre ekonomisinin bozulmasına sebep olmaktadır. Bu durumdan ülkenin döviz girdisi de negatif etkilenmektedir

Otel sahipleri bu sisteme geçerek rekabet ortamına kendilerini hazırlarken, otel dışında kalan esnafın rekabette saf dışı kalmasına neden olmaktadır.

Sonuç olarak;

Türkiye gibi doğal ve kültürel zenginliklere sahip olan bir ülkeye temelde oldukça zarar verici etkileri bulunan herşey dahil tatil sisteminin ülkemizdeki uygulamasıyla;

- İşletme Türk mutfağıyla ilgisi olmayan yemekleri sunarak maliyetlerini düşürmeye çalışmakta, bu uygulamalar neticesinde yabancılar Türk mutfağını tanıyamamaktadırlar.

- Yabancıların ülkemiz hakkında hiçbir fikre sahip olmadan, Türk misafirperverliğini ve Türk kültürünü görmeden geri dönmelerine sebep olmaktadır.

- Ülkemizde hizmet kalitesini de düşürdüğü için Türkiye'nin uluslararası piyasadaki imajını zedelemektedir.

- Turların ucuzluğu gelir seviyesi düşük turisti çekmekte ve otel dışına çıkıp, alışverişe veya gezmeye para harcamalarına sebep olmaktadır. Bu şekilde turizmin "motoru" olan kültür turizmi de yaralanmaktadır.

O zaman aklımıza şöyle bir soru gelmektedir. Her şey dahil sistemi etkinliğini ne zaman yitirecektir? Her üründe olduğu gibi her şey dahil sistemin de arz talep eğrisi olacaktır. Ne zaman talep azalırsa arz da aynı oranla düşecektir. Bunun olabilmesi için her şey dahil sistemi destekleyen faktörlerin ortadan kalkması gerektiği açıktır. Bugün girdileri ve çıktıları belli olan sistemin kaldırılmasının olanağı yoktur. Esnaf ve sanatkarımızın sisteme karşıyız demek yerine, sistemden rahatsız olan veya sisteme dahil olmayan tüketici gruplarına yönelik hizmetleri sunması, yerli ve yabancı turistlerin kısaca tüketicilerin güvenlerini tekrar kazanmanın yollarını araması en doğru politika olacaktır. Bunun yanı sıra sisteme dahil olan işletmelerin ve esnaf-sanatkarların ülkeye katkısı olan ve herkesi besleyecek yeni politika araçlarıyla desteklenmesi şarttır.

Esnaf ve sanatkarlar açısından kooperatifçiliğin önemi ve geliştirilmesi

Neslihan YOKUŞ

Uzman Yardımcısı
neslihan@tesk.org.tr

Kooperatifçilik; gönüllü, eşitlikçi ve dayanışmacı bir katılımçılıkla, yurttaşların ve girişimcilerin bir araya gelerek örgütlenmesi temeli üzerinde kurulmuş, beraberce ürün ve hizmet üretme, başkaları ile birlikte çalışma, gönüllü paylaşım özelliği taşıyan sosyo-ekonomik ortaklıklardır. Tanımından da anlaşılacağı üzere kooperatifçilik, fazla sermayeye gereksinim duymadan insanlara istihdam yaratan, sosyal hizmet ve yardımlaşma sağlayan girişim biçimidir.

Hukuki yönden kooperatifin tanımı 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 1. maddesinde yapılmıştır. Buna göre ; "Tüzel kişiliği haiz olmak üzere ortaklarının belirli ekonomik menfaatlerini ve özellikle meslek veya geçimlerine ait ihtiyaçlarını işgücü ve parasal katkılarıyla karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle sağlayıp korumak amacıyla gerçek ve tüzel kişiler tarafından kurulan değişir ortaklı ve değişir sermayeli ortaklıklara kooperatif denir."

İlk olarak 1800'lü yılların ortasında İngiltere'de kurulan ve sonrasında diğer ülkelere de hızla yaygınlaşan kooperatifçilik, bugün acımasız rekabet ortamında geniş halk kesimlerinin savunma mekanizması olarak kabul edilmektedir. Orta ve alt gelir grubu kişiler ya da meslek sahipleri, kooperatifleşme yoluyla güçlerini birleştirerek ekonomik ve mesleki ihtiyaçlarını en uygun biçimde karşılama yoluna gitmektedir.

Adını sıklıkla duymakta olduğumuz küreselleşme kavramının etkilerini son yıllarda iyice hissetmeye başladık. Çok uluslu şirketler ve tekelleşmeyi ilke edinmiş ulusal şirketlerin dev yatırımları, esnaf kavramının geleceği adına kabus olmaya başlamıştır. Kooperatiflerin, pazar ile küçük işletme veya birey arasında geçiş sağlayan oluşumlar olarak, küreselleşmenin olumsuz etkilerine karşı koyacağı ve böylelikle esnaf ve sanatkarları destekleyeceğini söylemek mümkündür. Bu noktada kooperatifçilik esnaf ve sanatkarlarımızın sorunlarının çözümü için bir çıkış noktası olarak görülmelidir.

Rekabetin yoğun olarak yaşandığı ülkemizde bireysel anlamda esnaflığı devam ettirmek oldukça güçleşmiştir.

Rekabetin yoğun olarak yaşandığı ülkemizde bireysel anlamda esnaflığı devam ettirmek oldukça güçleşmiştir. Çözüm, aslında küreselleşmeden en çok etkilenen kesim olan esnaf ve sanatkarın elindedir. Çözümü devletten beklemek yerine potansiyeli harekete geçirmek en akılcı ve en kestirme yoldur.

Çözüm, aslında küreselleşmeden en çok etkilenen kesim olan esnaf ve sanatkarın elindedir.

Çözümü devletten beklemek yerine potansiyeli harekete geçirmek en akılcı ve en kestirme yoldur. Küreselleşen dünyada "birlikten kuvvet doğar" ilkesi benimsendiğinden, kişisel fayda anlayışından vazgeçilerek güçlerin birleştirilmesi sağlanmalı ve bu sayede ekonomik ve sosyal refaha erişilmelidir. Böyle bir amaca ulaşmak için Türkiye, sadece ekonomisini değil, toplumsal yapısını da hızlı ve kararlı bir şekilde, kooperatiflerin rolünü arttıracak yönde düzenlemelidir.

Özellikle hizmet ve ticaret sektöründe iştil eden esnaf ve sanatkarlarımız için kooperatifleşme, rekabet gücü kazanmanın ve günümüz ekonomik dinamikleri karşısında ayakta kalabilmenin en önemli aracı olarak görülmektedir.

Esnaf ve sanatkar kesiminde örnek bir kooperatif uygulamasına, yakın zamanda Bursa İnegöl'de, İnegöl Bakkallar Odası tarafından, 75 bakkalın bir araya getirilmesiyle kurulmuş olan BAKKOOP verilebilir. BAKKOOP'un amacı, ürünleri daha düşük fiyatla toplu olarak satın alıp, bakkalların süper-hipermarketlerle rekabet etmesini sağlamaktır. 28 Ekim 2006 tarihinde resmiyet kazanan ve 02 Şubat 2007 tarihinde ilk satışını gerçekleştiren BAKKOOP'un üyeleri sadece bakkal esnafı değildir. Lokantacı, kahveci, tatlıcı gibi farklı meslek gruplarından esnaf ve sanatkarlar da BAKKOOP'a katılarak güç birliği yaratmışlardır.

Konfederasyonumuzca, esnaf ve sanatkarlarımızda kooperatifçilik bilincini geliştirmek ve sektörel açıdan yararlı modeller geliştirmek amacıyla, Gazi Üniversitesi Kooperatifçilik Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğü'nün Mayıs 2008'de düzenlediği 5. Dönem Kooperatifçilik Sertifikası Eğitim Programına katılım sağlanmıştır. AR-GE Müdürlüğü ile Eğitim ve Planlama Müdürlüğünden uzmanların katıldığı, toplam 90 saatlik eğitim programı sonucunda, yapılan sınavda başarı sağlayan Konfederasyonumuz personeli sertifikalarını almışlardır.

Beceri Odaklı Eğitim : Çıraklık Eğitim Sistemi

Ersin ARTANTAŞ

Eğitim ve Planlama
Uzman Yardımcısı

ersin@tesk.org.tr

Genel anlamda mesleki eğitim, belirli bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve davranışları kazandırmaya yönelik etkinlikler olarak tanımlanırken, kanatimce mesleki eğitim özellikle iki amaca yönelik olmalıdır. Bir tarafta gençlere başarılı bir gelecek için meslek kazandırmak, diğer yandan ise piyasanın ihtiyaç duyduğu nitelikli elemanı yetiştirmektir.

Her alanda örnek almaya çalıştığımız gelişmiş batı ülkelerine baktığımız zaman eğitim sistemlerinde mesleki ve teknik eğitimin yarı yarıya ağırlığı-

nı görüyoruz. Biz ise gençlerin üçte ikisine meslek kazandıracak eğitim vermek yerine genel kültürlerine yatırım yaparak, bir üniversiteye yerleştirilmeyi hayal eden milyonlarca işsiz ve niteliksiz genci işgücü piyasasına kazandırmış oluyoruz.

Mevcut eğitim sistemimizde halen her branşta on binlerce ihtiyaç fazlası mezun yetiştiriliyor. Halbuki değişen yeni sektörlerle ve branşlara eleman bulunamıyor, geleneksel anlamda kol gücünü temsil eden beden işçisinin artı değer yaratma kapasitesi artık hemen hemen hiç yok.

Peki bu durum çözümsüz mü? Elbette çözümsüz değil, ama çözüm ister normal eğitimde, ister mesleki eğitimde olsun diploma dağıtmakta değil... Diplomanın artık tek başına meslek sahibi olmaya yetmediği konusunda onlarca tecrübe edindik. Bu bağlamda iş piyasalarının ihtiyaç duyduğu beceri odaklı bir eğitim sistemi yaratmak için yeterli enerjiye ve birikime sahip olduğumuza inanıyorum.

Eğitim artık sadece devletin görevi olmaktan çıkmıştır. Teknolojik gelişmeler, sürekli yeniden mesleki eğitimi zorunlu kılmakta ve eğitim kurumlarıyla diğer meslek örgütleri ve işletmeler arasında işbirliğinin de önemini arttırmaktadır. Bir arada iş yapma kültürünün mesleki eğitimin temelindeki dinamizmi oluşturacağı yönündeki görüş her kesimde hakim konuma gelmiştir.

Mesleki eğitim seferberliğine hemen yarın başlamak istersek yeterli altyapı imkanlarına sahip olup olmadığımız hususu tartışılacak bir konudur. Ama şunu belirtmeliyim ki yurdun en ücra köşesine kadar yayılmış olan esnaf-sanatkar işletmeleri faaliyet gösterdikleri alanlarda aynı zamanda birer eğitim yuvasıdır.

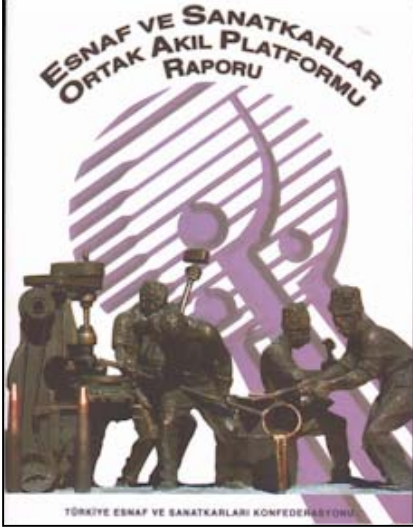
Köklerini Ahilik gibi bin yıl yaşamış bir teşkilattan alan esnaf sanatkar camiası mesleki eğitimi destekleme anlamında elini taşın altına koymaya hazırdır.

Köklerini Ahilik gibi bin yıl yaşamış bir teşkilattan alan esnaf sanatkar camiası mesleki eğitimi destekleme anlamında elini taşın altına koymaya hazırdır. Ama ekonominin fidanlığı kabul edilen bu işletmelerin nitelikli eleman sıkıntısını, mesleki eğitim konusundaki noksanlığını, modern teçhizat-donanım eksikliğini, kalite ve standardizasyon konusundaki yetersizliğini, teşvik mekanizmalarından yoksun bırakılmasını ve pazarlama kanallarına ulaşmada çektiği sıkıntıların çözümünde de işbirliğiyle hareket edilmesinin bu konudaki ufuksuzluğu aşmada çok yararlı olacağı kanaatindeyim. Bu işletmelerin yaygınlığının korunması ve geliştirilmesi her zaman yetersizliğini dilimizden düşürmediğimiz mesleki eğitimin, çıracılık eğitimi sistemi vasıtasıyla yurdun her köşesine yaygınlaştırılması ve istihdamın artırılması açısından vazgeçilmez bir alternatif.

Hepimizi düşündüren tarımdan kopan niteliksiz işgücümüzün ve gençlerimizin bölgelerindeki küçük sanayi sitelerinde ve diğer küçük işletmelerde çıracılık eğitimi vasıtasıyla mesleki eğitim imkanına kavuşmaları da yine esnaf – sanatkar işletmeleri sayesinde hemen hayata geçirilebilecek bir proje.

Esnaf sanatkarın çatı örgütü TESK her sorunun çözümünün öğrenmekle bağlantılı olduğunu gördüğü için son derece kısıtlı imkan ve kaynaklarıyla çıracılık eğitiminin işletmelerde yapılan pratik bölümünün desteklenmesi ve geliştirilmesi amacıyla METEM'leri (Mesleki Eğitim ve Teknoloji Merkezi) kurmuştur. METEM'ler esnaf ve sanatkarların ve yanlarında çalışanların mesleki gelişimlerinde, yeni teknolojilere uyumlarının sağlanması ve meslek edindirme, meslek geliştirme, teknoloji eğitimleri gibi eğitimlerin verilmesi amacıyla kurulan eğitim kurumlarıdır.

Yukarıda belirtilenler çerçevesinde, istihdam garantili bir mesleki eğitim modeli olan çıracılık eğitimi sistemini kendi kısıtlı imkanlarıyla desteklemeye çalışan esnaf-sanatkar teşkilatlarının bu samimi çabaları karşısında, mesleki eğitim modelleri yapan, mesleki eğitim kurulları, komisyonları oluşturarak ülkemizde mesleki eğitimi daha yaygın hale getirmeye çalıştığını iddia eden kimi kuruluşların, kanunlarına son anda konulan maddelerle çıracılık eğitimi modelini adeta yok etmeye çalışması manidardır. Ülkemizin mesleki eğitim alanında başarılı olduğu tek modelin günden güne yok edilmesi, o sistemin gelişmesi ve yaygınlaşması için büyük çaba ve para harcamış esnaf-sanatkar camiasını hüzne boğmuştur. Bu yanlış uygulamadan bir an önce dönülmesi dileğiyle ...

Bir kitap önerisi**ESNAF VE SANATKARLAR
ORTAK AKIL PLATFORMU RAPORU**
(TESK Yayınları no: 117)

Esnaf ve sanatkarlar; ekonomik, sosyal, toplumsal ve siyasal yönlerden toplumumuzun en önemli kesimlerinden birini oluşturuyorlar. Ancak bu kesimi çeşitli yönleriyle ortaya koyan çalışma, araştırma ve yayınlara sık rastlanmıyor. Oysa bu kesim kendine has birtakım özelliklere sahip bulunuyor ve bu özel durumlarını, onlara yönelik politika ve programlar geliştirilirken mutlaka dikkate almak gerekiyor.

TESK, bu kesim hakkında uzun yıllardır kapsamlı çalışmalar yapılmamasının yarattığı boşluğu doldurmak amacıyla, TÜBİTAK/TÜSSİDE ile işbirliğine giderek Şubat 2008'de Ortak Akıl Platformu düzenledi. Esnaf ve sanatkarlar ve onların bağlı olduğu meslek kuruluşları, ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, diğer sosyal ortakların temsilcilerinin katıldığı geniş bir platformda, 2 gün boyunca esnaf ve sanatkar kesimi her yönüyle ele alındı ve katılımcılar görüşlerini özgürce ortaya koydular.

İşte bu rapor söz konusu 2 günlük çalışma sonucunda üretilen temel sorun alanları, çözüm önerileri, stratejiler ve projeleri ilgililerin görüşüne sunmak amacıyla hazırlanmıştır. Ülkemizde politika üreten ve uygulayanların, esnaf ve sanatkar kesimi ile ilgili olarak geleceğe yönelik projeksiyonlarında bu raporun bir kaynak doküman olması beklenmektedir. Rapora TESK'in internet sayfasından ulaşılabilir.

**TÜRKİYE
ESNAF ve SANATKARLARI
KONFEDERASYONU****Aylık Elektronik Haber Bülteni****Yıl : 1 Sayı : 3
Temmuz – 2008****Her ay elektronik
olarak yayınlanır ve dağıtılır.****Tunus Caddesi No : 4
Bakanlıklar ANKARA
Tel : 312-418 32 69
Faks : 312-425 75 26
E-posta : info@tesk.org.tr****Yayınlanan yazıların sorumluluğu
yazarlarına aittir.****TESK ,****Yöneticileri
en alt birimden itibaren
yargı gözetiminde yapılan
demokratik seçimlerle
işbaşına gelen
bağımsız****13 Mesleki Federasyon,
82 Birlik,
3151 Oda ,****491 Meslek dalıyla
ülke düzeyinde
yaklaşık 2 milyon üyeye
sahip en büyük
sivil toplum kuruluşudur.**